

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

з теми: **“КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО
ПОЛЯ “РОДИННІ ВІДНОСИНИ” В СУЧАСНОМУ
АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ”**

Виконала: студентка 2 курсу
Angb1-M15 групи
спеціальності 8.02030302 Мова та література
(англійська)*; 8.02030302 Мова та література
(німецька)*

Кінзерява Ірина Василівна

Керівник:

Кришталюк Г. А., кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської мови

Рецензент:

Мосієнко О. В., кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської філології та
перекладу імені проф. Д.І. Квеселевича
Житомирського державного університету
імені Івана Франка

Кам'янець-Подільський – 2017 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ПОЛЯ «РОДИННІ ВІДНОСИНИ» В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ	8
1.1. Підходи до вивчення лінгвокультурологічного поля	8
1.2. «Родинні відносини» як різновид лінгвокультурологічного поля	12
1.3. Концепт як ментальна одиниця організації знань.....	15
1.3.1. Визначення концепту	15
1.3.2. Типи концептів у сучасній лінгвоконцептології.....	17
1.3.3. Лінгвокультурний концепт як одиниця когнітивно-дискурсивного знання	19
1.4. Англomовний художній дискурс як простір для репрезентації лінгвокультурологічних конструктів	20
1.5. Методика концептуального аналізу лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» в сучасному англomовному художньому дискурсі	31
Висновки до розділу	35
РОЗДІЛ 2. КОНСТРУЮВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ПОЛЯ «РОДИННІ ВІДНОСИНИ» В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ	37
2.1. Семантичне творення лінгвокультурологічного поля родинні відносини	37
2.2. Концепт як репрезентаційна структура лінгвокультурологічного поля «родинні відношення».....	45
2.2.1. Лінгвокультурологічне поле «родинні відносини» на рівні макроконцепту	46
2.2.2. Лінгвокультурологічне поле «родинні відносини» на рівні мікроконцепту	54
2.3. Різновиди лінгвокультурологічного поля «родинні відносини».....	77
2.3.1. Встановлення родинних відносин	78
2.3.2. Руїнування родинних відносин.....	83
Висновки до розділу	88
ВИСНОВКИ	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	95

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку гуманітарних наук в центрі уваги лінгвістів знаходяться проблеми взаємодії мови, свідомості та культури. Одним з основних напрямків у вивченні цієї проблеми стала лінгвокультурологія, що вивчає мову як важливий компонент культури, а мовні одиниці – як вираження національно-культурної специфіки мовної свідомості.

Як відомо, пізнання людиною оточуючого світу відбувається на основі порівняння та співставлення невідомих явищ із уже відомими фактами, їх опису та поділу на категорії. Одними із таких категорій є лінгвокультурологічні поля, де відображаються певні фрагменти культури, які об'єднані загальним змістом та ідеєю. Поле як метод дослідження лінгвокультурологічних одиниць базується на тому, що змістовна значущість кожного його складника залежить від усього складу комплексної одиниці. Виділення лінгвокультурем поля проводиться на підставі знаходження у них загальних і розпізнавальних ознак, подібностей і відмінностей їх смислів, шляхом вибірки з словникового складу імен-носіїв значення лінгвокультурем. В роботі ми досліджуємо лінгвокультурологічне поле «родинні відносини», де лінгвокультурологічні концепти є репрезентантами поля, а сучасний англомовний художній дискурс є простором для репрезентації цих концептів.

Актуальність дослідження зростає через те, що лінгвокультурологічне поле «родинні відносини» недостатньо досліджене саме в англомовному художньому дискурсі сучасності, варто зазначити, що об'єктом дослідження науковців були переважно класичні твори, але сучасним творам не було приділено достатньо уваги. Лінгвокультурологічне поле «родинні відносини» включає в себе такі макро- та мікроконцепти як FAMILY, FATHER, MOTHER, CHILD, HUSBAND, WIFE, BROTHER, SISTER які, в свою чергу відносяться до найважливіших орієнтирів людської

поведінки і є одними з провідних концептів психології міжособистісних відносин. За допомогою польового методу можна побачити встановлення та руйнування родинних відносин в сучасних англomовних художніх текстах. Крім того, англomовний художній дискурс репрезентує культурні норми, стереотипи та установки конкретної нації, що втілюються в названих концептах. Якщо розглядати художній дискурс як простір для репрезентації лінгвокультурологічного поля “родинні відносини”, то можна сказати, що він володіє як універсальними семантичними ознаками, так і етнокультурною специфікою. Поле “родинні відносини” належить до понятійно-мовного ядра лексики багатьох мов, відтворюючи як загальнолюдські (сукупність родинних стосунків), так і культуроспецифічні (соціальні, моральні, етичні) уявлення про родинні стосунки.

Мета дослідження полягає в комплексному дослідженні лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» та його елементів, виявленні в них етноспецифічних, когнітивних та соціальних складників, що актуальні для англomовної свідомості, простеження когнітивно-дискурсивних особливостей їх реалізації в сучасному художньому англomовному дискурсі.

Поставлена мета досягається виконанням таких **завдань**:

- викласти теоретичні засади дослідження лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» в сучасному художньому англomовному дискурсі;
- виявити і описати основні ознаки концепту як ментальної одиниці організації знань;
- дослідити основні ознаки сучасного художнього англomовного дискурсу;
- розробити методiku лінгвокогнітивного аналізу лінгвокультурологічного поля «родинні відносини»;
- виявити складники семантичної, когнітивної та соціальної структури лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» та його елементів в сучасному художньому англomовному дискурсі;

- вивчити лінгвокультурне поле «родинні відносини» на рівні макро- та мікроконцепту в сучасному художньому англомовному дискурсі;
- простежити в сучасному художньому англомовному дискурсі розвиток таких різновидів лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» як встановлення та руйнування.

Об'єктом цього дослідження є сучасні англомовні тексти про розвиток родинних відносин у художньому дискурсі.

Предметом дослідження є лінгвокультурологічне поле «родинні відносини», що осмислюється в англомовних художніх текстах у руслі сучасних когнітивно-дискурсивних тенденцій.

Наукова новизна дослідження полягає в міждисциплінарному вивченні лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» із залученням теоретичних досягнень лінгвоконцептології, лінгвокультурології, дискурсології та когнітивної лінгвістики. Крім того, новим є конструювання соціального та когнітивного складників лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» в сучасному художньому англомовному дискурсі з застосуванням концептуального аналізу на рівні макро- та мікроконцепту, виявленні ролі кожного макро- та мікроконцепту для розвитку різновидів лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» в сучасному англомовному художньому дискурсі.

Матеріалом дослідження слугували такі романи як «Revolutionary Road» (by Richard Yeyts) [98], «Flesh and Blood» (by Michael Cunningham) [85], «Richman, Poor man» (by Irwin Shaw) [96].

Згідно з метою, завданнями та матеріалом дослідження в дипломній роботі використано такі основні **методи і прийоми**: метод концептуального аналізу з елементами семантико-дефінітного, когнітивного та лінгвокультурного аналізу для моделювання структури лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» та особливостей його вербалізації в сучасному англомовному художньому дискурсі та кількісного

аналізу для виявлення частотності дискурсивної реалізації складників лінгвокультурологічного поля «родинні відносини».

Теоретичне значення магістерської роботи полягає у важливості отриманих результатів для вирішення проблем лінгвоконцептології та лінгвокультурології, пов'язаних з вивченням мовної картини світу, лінгвокультурного поля і лінгвокультурного концепту в цілому, а також для глибшого розуміння когнітивних закономірностей функціонування лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» в сучасному художньому англomовному дискурсі.

Практичне значення роботи полягає у тому, що дані, отримані в ході аналізу лінгвокультурного поля «родинні відносини», можуть бути використані у подальшому вивченні англomовного художнього дискурсу з урахуванням американської та британської культури й менталітету, а запропонована методика дослідження може бути використана для вивчення інших лінгвокультурних полів та концептів. Крім того, можливе використання результатів цього дослідження на лекційних і практичних заняттях з теорії та практики перекладу, країнознавства, дискурсології, лінгвоконцептології та зарубіжної літератури.

Апробація результатів магістерської роботи здійснена на науковій конференції студентів та магістрантів за підсумками науково-дослідної роботи (Кам'янець-Подільський, квітень 2016 року).

Структура й обсяг дипломної роботи. Магістерська робота загальним обсягом 103 сторінки (основний текст становить 90 сторінок) складається із вступу, двох розділів із висновками до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел.

Основний зміст роботи. У вступі обґрунтовується вибір теми, описуються об'єкт та предмет дослідження, визначаються мета, завдання, методи дослідження, розкриваються новизна, теоретична та практична цінність роботи, зазначається структура та обсяг роботи.

У першому розділі – **«Теоретичні засади вивчення лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» в сучасному англomовному художньому дискурсі»** – розглядаються підходи до визначення та вивчення лінгвокультурологічного поля, уточнюється та виводиться визначення лінгвокультурологічного поля та концепту, як ментальної одиниці організації знань, розглядається англomовний художній дискурс як простір для репрезентації лінгвокультурологічних конструктів, подається методика дослідження лінгвокогнітивного аналізу лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» в сучасному англomовному художньому дискурсі.

У другому розділі – **«Конструювання лінгвокультурного поля «родинні відносини» в сучасному англomовному художньому дискурсі»** – проводиться семантично-дефінітний аналіз ключових мовних одиниць, розглядається концепт як репрезентаційна структура лінгвокультурологічного поля «родинні відношення», де це поле досліджується на рівні макро- та мікроконцепту, розкриваються різновиди лінгвокультурного поля «родинні відносини», а саме встановлення та руйнування, а також втілення їх в сучасному англomовному художньому дискурсі.

У загальних висновках підводяться підсумки виконаної роботи.

ВИСНОВКИ

Метод поля в когнітивній лінгвістиці, лінгвоконцептології та лінгвокогнітології займає помітне місце. У нашому дослідженні ми вивчили лінгвокультурологічне поле «родинні відносини», макроконцепт FAMILY та мікроконцепти FATHER, MOTHER, CHILD, HUSBAND, WIFE, SISTER, BROTHER як складники вказаного поля, що є найбільш значущими для людської поведінки. Проаналізувавши такі художні англомовні тексти про родинні відносини як «Revolutionary Road», «Flesh and Blood», «Rich man, poor man» [85, 96, 98] ми виокремили ключові елементи лінгвокультурологічного поля «родинні відносини», що відображають ставлення та взаємодію членів сім'ї між собою на соціальному та когнітивному рівні. Останній утілює культурні норми, стереотипи та установки конкретної нації.

Для репрезентації лінгвокультурного поля «родинні відносини» ми проп концепти, як ментальні одиниці організації знань. Як відомо, сучасна лінгвістика не подає однозначного визначення терміна “концепт”. У нього немає форми, тому що він сам внутрішня форма сенсу, який в кожному культурному середовищі відтворює власні змістовні форми. Концепт співвідноситься з ментальними процесами, зі світом культури, а також знаходить проєкції в мові. Крім того, актуальним у нашому дослідженні є власне вивчення концептуального наповнення сучасного англомовного художнього дискурсу, де розкривається сучасне розуміння ключових концептів і де відображається розвиток родинних відносин в певній сім'ї. Це зумовлює інтерес до сучасного розуміння сімейних цінностей, переосмислення культурних норм, відображає реальну ситуацію в англомовному суспільстві. Щоб висвітлити проблему лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» в сучасному англомовному художньому дискурсі нами були розглянуті такі види спорідненості як кровна, шлюбна та психологічна спорідненість і такі види

відносин між членами однієї соціальної групи як сімейні відносини, шлюбні відносини та братерські/сестринські відносини.

Ми дослідили сучасний англомовний художній дискурс, де репрезентуються елементи лінгвокультурологічного поля «родинні відносини». І.А. Бехта трактує художній дискурс як вербалізовану мислёмовленнєву діяльність письменника, сукупність процесу і результату, що має мовну і позамовну сторони». Сучасний англомовний художній дискурс як простір для репрезентації лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» володіє як універсальними семантичними ознаками, так і етнокультурною специфікою. Поле «родинні відносини» належить до понятійно-мовного ядра лексики багатьох мов, включаючи англійську, воно відтворює як загальнолюдські (сукупність родинних стосунків), так і культуроспецифічні (соціальні, моральні, етичні) уявлення про родинні відносини.

На основі одержаних знань була розроблена методика експериментального дослідження лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» в сучасному художньому англомовному дискурсі, що дала можливість дослідити елементи лінгвокультурного поля «родинні відносини», а саме макро- та мікроконцепти FAMILY, MOTHER, FATHER, CHILD, HUSBAND, WIFE, SISTER, BROTHER в сучасному художньому англомовному дискурсі.

Характер дослідження зумовлює застосування міждисциплінарного підходу з комплексним використанням різних методів. Основним у дослідженні є метод концептуального аналізу, який базується на визначенні провідної ідеї, яка закладалася століттями і розмежовує глобальні цінності та цінності, належні певній нації. Застосований концептуальний аналіз включає елементи семантико-когнітивного та лінгвокультурного аналізу для моделювання структури лінгвокультурного поля «родинні відносини» та особливості його вербалізації в сучасному художньому англомовному дискурсі, словниково-дефінітивний аналіз для встановлення та деталізації

значень мовних одиниць, вибраних для дослідження, семантичний аналіз, що дозволяє визначити співвідношення загальної кількості мовних одиниць у тексті та значимих для нашого дослідження, які складають семантичне ядро, кількісний аналіз, який допоміг простежити частотність дискурсивної реалізації складників лінгвокультурного поля «родинні відносини».

Перший етап аналізу полягає у вибірці текстів, де б висвітлювалась тема родинних відносин поміж сучасних англomовних художніх видань.

На другому етапі ми виділяємо мовні одиниці, які найбільше підходять для розкриття теми дослідження. За допомогою аналізу словникових дефініцій, семантичного та контекстуального аналізу встановлюємо найбільш точні визначення вибраних мовних одиниць, які характерні для англomовного соціуму. Мовними одиницями, вибраними для аналізу є «family» (сім'я), «mother» (мати), «father» (батько), «child» (дитина), «husband» (чоловік), «wife» (дружина), «brother» (брат), «sister» (сестра). Для нас цікавими є такі особливості вказаних мовних одиниць як гендер (male/female), родинні зв'язки (mother), функції, які виконує в сім'ї (givebirth, educate). Наприклад, ми встановили, що ключовими семами мовної одиниці «father» є «man», «male», «ancestor», «parent». Окрім традиційного визначення «father», такого як a male parent [94] зустрічаємо і такі a priest [94], the oldest or most respected member of a society or other body[94], що дає змогу стверджувати, що «father» означає не тільки батька, який дав життя та виховав, але й священника, який міг надавати релігійне виховання, та старшого шанованого чоловіка, який теж міг здійснювати виховні функції.

На третьому етапі дослідження аналізуємо англomовні художні тексти. На цьому етапі досліджуємо лінгвокультурне поле «родинні відносини» на рівні макро- та мікроконцепту. Для цього виділяємо FAMILY як макроконцепт, а MOTHER, FATHER, CHILD, HUSBAND, WIFE, BROTHER, SISTER як мікроконцепти. Це допомагає краще дослідити структуру концепту, його роль в сучасному художньому англomовному дискурсі, осмислення концепту автором і читачем. Як приклад можемо

навести представлення макроконцепту FAMILY в романі «FleshandBlood»[85], де названий концепт несе негативний коннотативний зміст, де головною ідеєю концепту є відокремлення, руйнування, сімейних ідеалів і ненависть до інших членів сім'ї, що суперечить традиційному сприйняттю концепта FAMILY:

«She didn't want to wait much longer. She wanted a family of her own. When she and Todd had a child they would be separate, complete; they would be respected. They would no longer visit their families on holidays.»[85, с. 68].

«Will wanted only one thing—to be strange to his family. To disappear.» [85, с. 84].

«Mary's face burned but she knew that if she spoke, if she said one word, she'd start crying again and this time she might not be able to stop. She hated her family, every one of them. No one had any idea what it felt like inside her skin, this tightrope sensation, the terrible hunger for air.»[85, с. 93].

Вжитий прикметник separate, інфінітиви to be strange to his family, to disappear, дієслівне словосполучення hated her family репрезентує руйнування концепту FAMILY, і як наслідку лінгвокультурного поля «родинні відносини».

На четвертому етапі дослідження виділяємо такі різновиди лінгвокультурного поля «родинні відносини» як встановлення та руйнування. Під час аналізу художніх текстів було визначено, що в усіх трьох романах представлено різні моделі розвитку родинних відносин, а саме «встановлення – руйнування» в романі «RevolutionaryRoad» [98], «руйнування – встановлення»– в «Richman, roorman»[96] та в романі «FleshandBlood»[85] спостерігається «встановлення – руйнування – встановлення». Дослідження таких різновидів лінгвокультурного поля «родинні відносини» дозволяє прослідкувати розвиток концептів, взаємодію між собою, сприйняття автором та читачем ідеї, яка закладається в концепти в сучасному світі і як вона репрезентується в художньому англомовному дискурсі.

Отже, у ході нашого дослідження ми дійшли висновку, що лінгвокультурологічне поле «родинні відносини» можна інтерпретуватися за допомогою різних прийомів та методів, адже сучасні англomовні художні тексти подають інформацію про сім'ї різного соціального стану, культури, побуту з різним розвитком різновидів лінгвокультурного поля. В цілому, в англomовних художніх текстах простежується тенденція до знецінення ролі сім'ї, до применшення сімейних цінностей, до відсторонення від інших членів сім'ї і до невиконання своєї ролі в серидовищі сім'ї. Якщо встановлення сімейних відносин відбувається на початку роману, то незмінно наступить руйнування сім'ї і навіть якщо потім відбувається встановлення чи поновлення родинних відносин, воно є частковим, не всі члени сім'ї приходять до примирення.

Перспективами подальших досліджень є застосування сучасних методів лінгвокогнітивного аналізу до вивчення лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» в широкому контексті, представленому різними типами дискурсу, розширення концептуального апарату для дослідження, порівняння ментального сприйняття лінгвокультурологічного поля «родинні відносини» у сучасних художніх дискурсах різних країн.

Список використаних джерел

1. Адонина Л.В. Методика концептуального анализа (на примере концепта ЖЕНЩИНА) / Л.В. Адонина // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. — 2007. — №1. — С. 272-282.
2. Алефиренко Н.Ф. Лингвокультурология: ценностно-смысловое пространство языка: учеб. пособие / Н.Ф. Алефиренко. — М.: Флинта: Наука, 2010.—288 с.
3. Алефиренко Н.Ф. Спорные проблемы семантики: [монография]. — М.: Гнозис, 2005.— 326 с.
4. Ангелова М.М. Лингвокультурологическое поле концепта «монархиня» в современном английском языке: дис. канд. филол. наук 10.02.04 / М.М. Ангелова. — Москва, 2005. — 236 с.
5. Антология концептов / под ред. В. И. Карасика, И. А. Стернина. — Волгоград: Парадигма, 2005. — Т.1. — 352 С.
6. Антология концептов / Под ред. В.И. Карасика, И.А. Стернина. — Волгоград: Парадигма, 2006. — Том4. — 358 с.
7. Арутюнова Н.Д. Язык и мир человека / Н.Д. Арутюнова. — М.: Языки русской культуры, 1998. — 896с.
8. Ахнина К.В. Лингвокультурологический анализ лексики семейных отношений в русских пословицах и поговорках / К.В. Ахнина, В.М. Шаклеин // Вестник Российского университета дружбы народов. — 2014. — №3. — С.31-35.
9. Баландина Е.С. Динамика образов языкового сознания (на материале ассоциативного эксперимента) / Е.С. Баландина // вестник удмуртского университета— 2012.— Вып. 2. —С. 97-102.
10. Бехта І.А. Соціопрагматичні аспекти англомовного постмодерністського тексту / І.А.Бехта // Наукові записки Кіровоградського

державного педагогічного університету імені В. Винниченка. Серія: „Філологічні науки” (мовознавство). —2008. — Вип.75(2). — С. 205-209.

11. Бехта І.А. Концептосистема англомовного дискурсу постмодернізму / І.А. Бехта // Наук. зап. Кіровоград. держ. пед. у-ту ім. В. Винниченка. Сер. : Філол. науки (мовознавство). — 2010. — Вип.89 (5). — С. 167–173.

12. Бехта І.А. Оповідний дискурс в англомовній художній прозі : [типологія та динаміка мовленнєвих форм] : автореф. дис. д-ра філол. наук : 10.02.04 / І.А. Бехта.— К., 2010. — 36 с.

13. Бехта І.А. Стратегії інтерпретації оповідного дискурсу / І.А. Бехта // Вісник Сумського державного університету. Серія Філологічні науки. — 2004. — №3. — С. 26-32.

14. Бехта І.А.Сучасні напрями вивчення художнього дискурсу / І.А. Бехта // Наукові записки Луганського національного університету імені Т. Шевченка. Збірник наукових праць. Серія: „Філологічні науки”. —ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. — Т.1 (33). — С. 244 –255.

15. Бехта І.А. Художньо-естетичні концепти англомовного літературно-художнього твору постмодернізму / І.А. Бехта // Лінгвістика / зб. наук. праць. —Луганськ : Альма-матер, 2008. —№2 (14). — С. 161-168.

16. Бірюкова Д.В. Інтратекстові описи інтер'єру в англомовному художньому дискурсі (на матеріалі прозових творів ХІХ - ХХ ст.) : автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.04 / Д.В. Бірюкова. — Київ, 2016. — 20 с.

17. Близнюк О.В. Сопоставительный семантический анализ терминов родства в различных лингвокультурах : автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. филол. наук : 10.02.20 / О.В. Близнюк. — Тверь, 2006. — 16 с.

18. Боднарюк Ю.В. Концепт як складова частина концептосфери у мовній картині світу [Електронний ресурс] / Ю.В. Боднарюк // Англістика та американістика. — 2013. — Вип.10. — С. 4-7. — Режим доступу до ресурсу:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/antame_2013_10_4.

19. Борисова Л.В. Лингвокультурное поле концептуального ряда «счастье – горе – судьба» / Л.В. Борисова // Журнал «Вестник Чувашского университета», Гуманитарные науки. —2014. —№3. — С. 66-72.
20. Введение в когнитивную лингвистику : [учебное пособие] / [З.Д. Попова, И.А. Стернин, В.И. Карасик, та ін.]. — Кемерово : Комплекс «Графика», 2004. — 146 с.
21. Верещагин Е.М. Язык и культура. Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного / Е.М. Верещагин, В.Г. Костомаров // 3-е изд., перераб. и доп. —М. : Рус. яз., 1983. — 269 с.
22. Волосухина Н.В. К вопросу о трактовке понятий «концепт» и «фрейм» в современной лингвистике / Н.В. Волосухина // Университетские чтения 2010: материалы научно-методических чтений ПГЛУ.— Пятигорск : ПГЛУ, 2010.— Ч.3.— С. 41-46.
23. Воркачев С.Г. Лингвокультурология, языковая личность, концепт: становление антропоцентрической парадигмы в языкознании / С.Г. Воркачев // Филол. науки. — 2001. — №1 . — С. 64-72.
24. Воробьев В.В. Лингвокультурология / В.В. Воробьев. — Москва :Издательство Российского университета дружбы народов, 2006. — 112 с.
25. Воробьев В.В. Лингвокультурология:[теория и методы] / В.В. Воробьев. —М. : РУДН, 2008. — 340 с.
26. Вороніна Д.О. Засоби вербалізації емоційного концепту JEALOUSY/РЕВНОЩІ у сучасному англomовному художньому дискурсі / Д.О. Вороніна // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. — 2014.— Вип.78. — С. 30–35.
27. Давлетбаева Д.Н. Картина мира в русской, английской, французской и турецкой фразеологии (на примере концепта «семья») / Д.Н. Давлетбаева // Вестник Самарского государственного университета. — 2010. — №5. — С. 128-133.

28. Дарамилова З.Г. Концепт, концептосфера как базовые понятия когнитивной лингвистики / З.Г. Дарамилова // Университетские чтения: материалы науч.-метод. чтений ПГЛУ. — Пятигорск : ПГЛУ, 2008. — С. 161-167.
29. Денисова С.П. Лінгвістика на зламі наукових парадигм: від Фердинанда де Соссюра до Ноама Хомського / С.П. Денисова // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Сер. : Філологія. — 2013. — Т.16, №1. — С. 31-36.
30. Доброва Г.Р. Основные современные лингвистические и психолингвистические подходы к изучению терминов родства / Г.Р. Доброва // Психолінгвістика. — 2008. — Вип.1. — 11 с.
31. Добровольская Е.В. Концептуализация семьи в русской языковой картине мира: автореф. дисс. канд. фил. наук / Е.В. Добровольская. — Томск, 2005. — 24 с.
32. Добронравин Н.А. Родство как оболочка и поиск скрытых смыслов (от политологии до лингвистики и права) / Н.А. Добронравин // Антропологический форум. — 2011. — №14. — С. 328-335.
33. Железнова Ю.В. Лингвокогнитивное и лингвокультурное исследование концепта «СЕМЬЯ» : автореф. дис. канд. фил. наук : 10.02.19 / Ю.В. Железнова. — Ижевск, 2009. — 27 с.
34. Занегина Н.Н. Современное состояние концептосферы «семья» в русском языковом сознании (родственные и брачные отношения) / Н.Н. Занегина // Сборник научных трудов молодых филологов. VII. — Таллинн, 2007. — С. 281-290.
35. Заньковська Г.Д. Лінгвокультурологія у колі суміжних лінгвістичних наук / Г.Д. Заньковська // Наукові записки, Національного університету «Острозька академія». — 2009. — Вип.11. — С. 35-40.
36. Зиновьева Е.И. Лингвокультурология: [теория и практика] / Е.И. Зиновьева, Е.Е. Юрков. — СПб. : Издательский дом «МИРС», 2009. — 291 с.

37. Иванова С.В. Лингвокультурология: проблемы, поиски, решения : [монография] / С.В. Иванова, З.З. Чанышева. — Уфа: РИЦ БашГУ, 2010. — 366 с.
38. Карасик В.И. Лингвокультурный концепт как элемент языкового сознания / В.И. Карасик, Г.Г. Слышкин // Методология современной психолингвистики. — Москва; Барнаул : Изд-во Алт. ун-та, 2003.—С. 50-56.
39. Карасик В.И. Лингвокультурный концепт как единица исследования / В.И. Карасик, Г.Г. Слышкин // Методологические проблемы когнитивной лингвистики: Сб. науч. тр. — Воронеж: ВГУ, 2001. — С. 75-80.
40. Карасик В.И. Языковой круг : [личность, концепты, дискурс]. — Волгоград : Перемена, 2002. — 477 с.
41. Карпенко А.В. Концепт у сучасних лінгво-когнітивних дослідженнях: [підходи до визначення та типологія] / А.В. Карпенко // Перекладацькі інновації: матеріали II Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. — Суми : СумДУ, 2012. — С. 9-13.
42. Качмар О.Ю. Сучасні напрями й методи дослідження концепту «management» / О.Ю. Качмар // Наукові записки, Національного університету «Острозька академія». — 2012. — Вип.24. — С. 118-121.
43. Кидямкина С.А. Лингвокультурологический анализ текстов семейных песен / С.А. Кидямкина // Вестник РУДН. Серия Русский и иностранные языки и методика их преподавания. — 2010. — №1. — С. 45-48.
44. Кобякова І.К. Креативне конструювання вторинних утворень в англomовному художньому дискурсі: [монографія] / І.К. Кобякова.— Вінниця : Нова книга, 2007. —128 с.
45. Корольов І.Р. Поняття дискурсу в сучасному мовознавстві: визначення, структура, типологія/ І.Р. Корольов // Studia linguistica. — 2012. — Вип.6(2). — С. 285-305.
46. Красных В.В. Этнопсихолингвистика и лингвокультурология: курс лекций / В.В. Красных. —М. : ИТДГК «Гнозис», 2002. — 284 с.

47. Краткий словарь когнитивных терминов / Е.С. Кубрякова, В.З. Демьянков, Ю.Г. Панкрац, Л.Г. Лузина. —М.: Филол. ф-т МГУ им. М.В. Ломоносова, 1997. — 245 с.
48. Крюкова Г.А. Концепт. Определение объема содержания понятия / Г.А. Крюкова // Известия Российского государственного педагогического университета имени А.И. Герцена. — 2008.— С. 128-135.
49. Лассан Э. Лингвокультурология. Очерк русской концептологии: учеб. пособие / Э. Лассан. — Вильнюс: Вильнюс, пед. ун-т, 2008. — 140 с.
50. Леонова А.И. Лингвокультурный концепт семья (этноспецифический уровень) / А.И. Леонова // Вестник Тверского государственного университета. — 2009. — №7 (Филология). — С. 27-33.
51. Лінгвокультурологія у колі суміжних лінгвістичних наук / Г.Д. Заньковська // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. : Філологічна. — 2009. — Вип.11. — С. 35-40.
52. Лихачов Д.С. Материалы дискуссии. Литературоведение и лингвостилистика / Д.С. Лихачов. — Киев, 1987. — С. 25.
53. Лучинина Е.Н. Лингвокультурология в системе гуманитарного знания / Е.Н. Лучинина // Тверской государственной университет. Критика и семиотика. —2004.—Вып.7. — С. 238-243.
54. Людмила О. Лінгвокультурологічний концепт у мовознавчій науці / О. Людмила // Мовознавчий вісник / збірник наукових праць. — Ч., 2011. — В.11. — С. 243-245.
55. Максимовских А.Г. Лингвокультурология как новое направление в современной лингвистике / А.Г. Максимовских // Альманах современные науки и образования . — 2009. — №8, ч.1. — С. 88-90.
56. Маслова В.А. Введение в лингвокультурологию : [учеб. пособие] / В.А. Маслова. —М.: Наследие, 1997. — 208 с.
57. Маслова В.А. Лингвокультурология : [учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений] / В.А. Маслова. —М.: Академия, 2001. — 204 с.

58. Матвеева М.В. Концепт семья и его репрезентация в русском языке : автореф. дис. канд. фил. наук : 10.02.01 / М.В. Матвеева. — Тамбов, 2007. — 21 с.

59. Мерзлякова И.С. Понятие лингвокультурного концепта и его методологическое значение для изучения национальной культуры / И.С. Мерзлякова // Гуманитарный вектор. — Чита, 2008. — №2(14). — С. 36-39.

60. Николенко О.Ю. Лингвистическое изучение феномена родства / О.Ю. Николенко // Уральский филологический вестник: Язык. Система. Личность. Лингвистика креатива. — 2012. — №4. — С. 215–220.

61. Нідзельська Ю.М. Концептологія як провідний напрям сучасної лінгвістики / Ю.М. Нідзельська // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. — 2013. — Вип.4. — С. 168-171.

62. Обвинцева Н.В. Лексико-семантическая группа родственных отношений в русском и английском языках как отражение языковой картины мира / Н.В. Обвинцева // Вестник Челябинского государственного университета. — 2013. — №31 (322). — С. 113-115.

63. Огієнко І.С. Дискурс та підходи до його аналізу: погляди на проблему сучасних англомовних дослідників / І.С. Огієнко // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. : Філологічна. — 2012. — Вип.23. — С. 98-102.

64. Ольшанский И.Г. Лексика, фразеология, текст : [лингвокультурологические компоненты] / И.Г. Ольшанский // Язык и культура. — М. : ИНИОН, 1999. — С. 10-26.

65. Осташова О.І. Особливості реалізації категорії оцінки в художньому англомовному дискурсі / О.І. Осташова. — 2014. — №10 Т.1. — С. 160-164.

66. Павлова А.А. Концептосфера внутрисемейных родословных : автореф. дис. канд. филол. наук : 10.02.01 / А.А. Павлова. — Белгород, 2004. — 23 с.

67. Павлова Т.А. Репрезентация концепта «family» в английской концептосфере (на материале стихов для детей) / Т.А. Павлова // Вестник Балтийского федерального университета им. И. Канта. — 2011. — Вып.2. — С. 105-110.

68. Пименова М.В. Концептуальные исследования и национальная ментальность / М.В. Пименова // Гуманитарный вектор. — 2011. — №4 (28). — С. 126-132.

69. Пименова М.В. Типы концептов и этапы концептуального исследования / М.В. Пименова // Вестник Кемеровского государственного университета. — Кемерово, 2013. — С. 127-131.

70. Попова Л.Г. О степени изученности лингвокультурного концепта «Родство» в современном языкознании / Л.Г. Попова, А.С. Головин // Вестник Бурятского государственного университета. — 2012. — С. 98-100.

71. Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А.М. Приходько. — Запоріжжя : Прем'єр, 2008. — 332 с.

72. Рыжкина А.А. О методах анализа концепта / А.А. Рыжкина // Вестник Оренбургского государственного университета. — 2014. — №11, ноябрь. — С. 117-120.

73. Слободян М.Методика концептуального аналізу у сучасній когнітивній лінгвістиці / М. Слободян // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах :зб. наук. праць. —Київ : Національний авіаційний університет, 2002. — Вип.17. — 2009. — С. 105-115.

74. Смирнова Г.В. Понятие концепта в лингвокультурологии [Электронный ресурс] / Г.В. Смирнова // Вестник Московского государственного лингвистического университета. — Режим доступа до ресурсу:

<http://cyberleninka.ru/article/n/ponyatie-kontseptu-v-lingvokulturologii>.

75. Соболев Н.В. Лингвокультурология: основные понятия [Электронный ресурс] / Н.В. Соболев — Режим доступа до ресурсу:

http://www.rusnauka.com/14_NPRT_2010/Philosophia/66479.doc.htm.

76. Соколова О.В. Категория фрейма в когнитивной лингвистике / О.В. Соколова // Вестник Астраханского государственного технического университета. — 2007. — №1. — С. 236-239.

77. Степанов Ю.С. Концепты. Тонкая пленка цивилизации / Ю.С. Степанов. — М. : Языки славянских культур, 2007. — 248 с.

78. Терпак М.А. Английский лингвокультурный концепт «семья» и способы отражения его коннотативного содержания в языке : [на материале семантического поля «Родственные отношения»] : дис. канд. филол. наук : 10.02.04 / Терпак Марина Анатольевна. — Самара : РГБ, 2007. — 204 с.

79. Тхорик В.И. Лингвокультурология и межкультурная коммуникация : [учеб. пособие] / В.И. Тхорик, Н.Ю. Фанян. — М. : ГИС, 2006. — 2-е изд. — 260 с.

80. Хроленко А.Т. Основы лингвокультурологии : [учеб. пособие] / А.Т. Хроленко. — М. : Флинта : Наука, 2009. — 5-е изд. — 184 с.

81. Чалова Л.В. Концепт как объект исследования когнитивной лингвистики / Л.В. Чалова // Альманах современной науки и образования Тамбов : Грамота. — 2007. — №3-1. — С. 244-245.

82. Эмирсуинова Г.И. Трансформации концепта «семья» в языковом сознании американцев / Г.И. Эмирсуинова // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. — 2011. — Том 24 (63), №4, Ч2. — С. 203-207.

83. Beaugrande R. Introduction to text linguistics / R. Beaugrande, W.U. Dressier. — London, 1981. — P. 142.

84. Collinsdictionary [Электронный ресурс]. — Режим доступа до ресурсу:

<https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/>.

85. Cunningham M. Flesh and Blood: A Novel / M. Cunningham. — 2007. — 466 pp.

86. Dijk T.A. van. *The Study of Discourse / T.A. van Dijk // Discourse as Structure and Process. Discourse Studies. A Multidisciplinary Introduction.* — L. ; Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications, 1998. — Vol. 1. — P. 1-34.

87. Eggins S. *Genre and Register of Discourse / S. Eggins, J.R. Martin // Discourse as Structure and Process. Discourse Studies. A Multidisciplinary Introduction.* — L., Thousand Oaks, New Delhi : Sage Publications, 1998. — Vol.1 — P. 230-257.

88. Evans V. *Evolution of semantics / V. Evans.* — Brighton, UK : University of Sussex, 2006. — 9 p.

89. Lakoff G. *Metaphors We Live by / G. Lakoff, M. Johnson.* — Chicago, London : The Univ. of Chicago Press, 1980. — 242 p.

90. Langacker R.W. *Cognitive Grammar. A Basic Introduction / R.W. Langacker.* — N.Y. : Oxford Univ. Press, 2008. — 562 p.

91. Longman dictionary [Электронный ресурс]. — Режим доступа до ресурсу:

[http://www.ldoceonline.com/search/?q=.](http://www.ldoceonline.com/search/?q=)

92. Macmillandictionary [Электронный ресурс]. — Режим доступа до ресурсу:

[http://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/.](http://www.macmillandictionary.com/dictionary/british/)

93. Merriam-webster [Электронный ресурс]. — Режим доступа до ресурсу:

[https://www.merriam-webster.com/.](https://www.merriam-webster.com/)

94. Oxford Advanced Learner's Dictionary [Электронный ресурс]. — Режим доступа до ресурсу:

[http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/.](http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/)

95. Schwarz M. *Einführung in die kognitive Linguistik / M. Schwarz.* — Basel: Francke, 1996. — 238 s.

96. Shaw I. *Rich Man, Poor Man / I. Shaw.* — Open Road Integrated Media, New York, 2013. — 194 p.

97. Stubbs M. Discours Analysis:[the Soziolinguistic Analysis of Natural Language] / M. Stubbs. —Oxford : Blackwell, 1983. — 272 p.

98. Yates R. Revolutionary Road / R. Yates // Published by Vintage Contemporaries, A Division of Random House. — New York, U.S.A, 2008. — 355 p.